

ת"פ (ירושלים) 2845-11-21 - מדינת ישראל ע"י משטרת ישראל - תביעות מחוז ש"י נ' פלוני

ת"פ (ירושלים) 2845-11-21 - מדינת ישראל ע"י משטרת ישראל - תביעות מחוז ש"י נ' פלוני
ת"פ (ירושלים) 2845-11-21

מדינת ישראל ע"י משטרת ישראל - תביעות מחוז ש"י

נ ג ד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד שאול עזרא (סנ"צ)

בית משפט השלום בירושלים

[23.06.2024]

כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו (במסגרת גישור) בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של תקיפה סתם-בן זוג, לפי סעיף 382 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כתב האישום מתאר ארוע בו הגיעה המתלוננת - גרושתו של הנאשם - לביתו על מנת למסור לו החלטה שיפוטית, והוא דחף אותה אל מחוץ לביתו, בעט בה והיכה אותה בידיו.
2. במסגרת הגישור הוסכם בין הצדדים שהנאשם יישלח לשירות המבחן לקבלת תסקיר, "ובמידה והתסקיר יהיה חיובי, היינו, ייקח אחריות וטיפול אם צריך ובמידה ולא יפתחו תיקים נוספים, המאשימה לא תעתור למאסר ולא לעבודות שירות. ככל והתסקיר לא יעמוד בתנאים ו/או יפתחו תיקים נוספים, עמדת המאשימה היא למאסר ולו בעבודות שירות".

תסקיר שירות המבחן

3. התסקיר, מיום 1.5.24, מתאר את נסיבות חייו של הנאשם. הגם שהתסקיר חיובי בעיקרו, הרי שהנאשם אינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו ונוטה להאשים את גרושתו - המתלוננת - בכך שמעשיה הם שהביאו אותו לכדי אלימות. שירות המבחן המליץ על הטלת עונש של של"צ בהיקף של 160 שעות. תמצית טיעוני הצדדים

4. המאשימה ראתה בתסקיר תסקיר שלילי. ב"כ המאשימה עמדה על נסיבות ביצוע העבירה והפגיעה בערכים המוגנים שבבסיסה. לשיטתה, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל. בעניינו של הנאשם ביקשה להשית עליו ארבעה חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, וכן מאסר על תנאי, קנס, פיצוי והתחייבות. הוגש גליון רישום פלילי ממנו עולה שלנאשם עבר ישן בהשתתפות בהתפרעויות ובעבירות סמים. המאשימה למעשה חרגה בעמדתה מן ההסדר אליו הגיעו הצדדים בהליך הגישור.
5. ההגנה עמדה על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובפרט על העובדה שבני הזוג התגרשו מאז הארוע והנאשם נישא בשנית. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בהטלת של"צ. הסניגור הגיש - במסגרת הראיות לעונש - מסמכים מהם עולה שהנאשם עובד ב"השומר יו"ש" וזקוק לרשיון לנשק, רשיון שיימנע ממנו ככל שיורשע. מאחר שב"כ הנאשם לא טען לאי הרשעה - לא מצאתי ליתן משקל למסמכים, למעט לעובדה שהחתום עליהם מעיד על אופיו הטוב ומסירותו של הנאשם.
- חוו"ד הממונה על עבודות שירות
6. נוכח עמדת המאשימה נשלח הנאשם אל הממונה על עבודות שירות, תוך שצויין שאין בשליחתו אל הממונה כדי להביע עמדה לעניין העונש שייגזר עליו בסופו של הליך. מחוות דעתו של הממונה עולה שהנאשם כשיר לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.
- בקשה לחזרה מהודאה
7. ביום 29.5.24 הגיש הנאשם - באמצעות ב"כ - בקשה לחזרה מהודאה. הבקשה נדחתה בהחלטה מנומקת מיום 30.5.24, בין היתר נוכח העובדה שהנאשם הודה במעשיו הן בפני כב' הש' מינטקביץ בהליך הגישור, הן בפני שירות המבחן והן במעמד הטיעונים לעונש. לא מצאתי לחזור על האמור בהחלטה.
- דין והכרעה
8. כידוע, בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה נשוא כתב האישום הוא הגנה על שלומה הגופני, ביטחונה האישי ושלוות נפשה של המתלוננת.
9. האמת ניתנת - שלא לומר חייבת - להיאמר: אלימות כלפי נשים הפכה מכת מדינה. אך בשנים האחרונות התוודענו לעוד ועוד מקרים בהם איבדו נשים את חייהן על ידי בני זוגן. כמות המקרים מעוררת בהלה של ממש. בשורה ארוכה מאוד של פסקי דין הודגשה החומרה היתרה הטמונה בעבירות המבוצעות בתא המשפחתי והצורך בענישה מחמירה בצדן. כך למשל, צוין כי
- "עבירות אלימות במשפחה הן תופעה נפסדת המהווה נגע רע בחברה, ועל רשויות החוק והמשפט לעשות כל שביכולתן כדי להביא למיגור תופעה זו" (רע"פ 1884/19 שמריז נ' מדינת ישראל, פס' 12 (פורסם בנבו, 14.03.19)).
10. לרוב, המדובר באלימות המתבצעת בחדרי חדרים, רחוק מן העין, באופן המקשה על גילוייה עד אשר אוזרת הנפגעת את האומץ להביא את מצוקתה לידיעת גורמי אכיפת החוק במטרה להביא לריפוי מצבה. ראו לעניין זה את דברי כב' השופט אלרון:
- "עבירות אלימות נגד בן זוג פוגעות בשלמות גופו של בן הזוג, בביטחונו, בכבודו ובשלוות חייו. יש לייחס לעבירות אלו חומרה יתירה, באשר ככלל הן מתרחשות בין כתלי הבית באופן הסמוי מן העין, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים בין בני הזוג, ולעיתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בן או בת הזוג" (רע"פ 2486/19 נאטור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.4.19), פס' 10).
11. לצד זאת, אין לחדד שלעיתים המדובר באירוע אלימות חד פעמי, אשר הינו תולדה של רגעי לחץ ומשבר, ואשר איננו מאפיין את חייהם המשותפים של בני הזוג. ברור שאין בכך כדי להפחית מחומרת המעשה. בהקשר זה ראוי לציין, שאלימות בתא המשפחתי לובשת צורות שונות. לעיתים, כלל אין המדובר באלימות פיזית, כי אם באלימות נפשית בלתי פוסקת שנועדה להטיל אימה על הנפגעת באופן שוטף. במקרים אחרים, ייתכן ומדובר יהיה באלימות כלכלית, שנועדה למנוע את עצמאותה של הנפגעת באופן המחזק את התלות והצורך שלה בפוגע. כך או אחרת, בתי המשפט הדגישו את הצורך להילחם בתופעת האלימות במשפחה.
12. בחינת נסיבות ביצוע העבירה מובילה למסקנה שהפגיעה בערך המוגן הינה ברף הבינוני-נמוך; מחד - אין מדובר בדפוס התנהגותי של הנאשם כלפי המתלוננת. מאידך מדובר באלימות של ממש. הנאשם לא הסתפק בהדיפת המתלוננת אל מחוץ לביתו אלא בעט בה והיכה אותה.

13. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה שבעבירה בה הורשע הנאשם, משיתים בתי המשפט מנעד רחב מאוד של עונשים הנע בין ענישה הצופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר בפועל. כבר נפסק לא אחת שכל מעשה אלימות שונה בנסיבותיו ובחומרתו, באופן המשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם. עוד יוזכר שמדיניות הענישה הנוהגת הינה אך אחד הגורמים בקביעת מתחם העונש ההולם (ראו והשוו, בשינויים המחייבים, ענישה ומתחמי עונש הולם במקרים הבאים: רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 01.03.20); רע"פ 1884/19 שמריז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.03.19); רע"פ 6464/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.10.18); רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.05.16); רע"פ 303/16 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.06.16); עפ"ג 41415-04-15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.08.15); ת"פ 32056-01-14 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 29.12.14)).
14. בנסיבות האמורות אני סבורה שמתחם העונש ההולם נע בין של"צ ועונש הצופה פני עתיד, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.
העונש המתאים
15. הלכה פסוקה קבעה שעל בתי המשפט מוטל תפקיד חשוב בהגנה על הנפגעות באמצעות ענישה מחמירה בעבירות אלה. כך למשל, נפסק כי "בית משפט זה קבע, וחזר וקבע, כי עבירות אלימות נגד נשים במסגרת התא המשפחתי יזכו ליחס מחמיר [...]". החמרת הענישה במקרים אלה מייצגת את חשיבותו של הערך המוגן שמונח על הכף, והוא "לספק ביטחון לכל אישה ואישה בביתה, מקום מבצרה, בחיק משפחתה" (שם, שם) (ע"פ 6968/16 אודי גרני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 22.05.18)).
16. זאת ועוד; לאחרונה ניכרת מגמת החמרה בעבירות המבוצעות במסגרת התא המשפחתי. מגמה זו נועדה, כאמור, לסייע במיגור התופעה, ולתת משקל משמעותי לשיקולי הרתעה. יודגש שהחמרה כאמור נכונה לכלל עבירות האלימות במשפחה - בין אם ברף הגבוה ובין אם ברף הנמוך - וברי שהדבר תלוי בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (לעניין הצורך בהחמרה בענישה בעבירות אלמ"ב ראו: רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 01.03.20), בפס' 7; רע"פ 149/19 פפיאשווילי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.01.19), בפס' 11; רע"פ 6464/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.10.18), בפס' 7; ע"פ 5307/17 חלאג' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.07.18); רע"פ 1884/19 שמריז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.03.19)).
17. לנאשם אמנם עבר פלילי (ישן), אך אין לו עבירות ממין העניין.
18. הנאשם נישא בשנית ולא נפתחו נגדו תיקים נוספים מאז הארוע נשוא כתב האישום.

19. הנאשם מטפל בבנו, הסובל ממחלת נפש, ומבקר אותו מעת לעת במקום אשפוזו (לא הוצגו מסמכים על כך).
20. הגם שמהתסקיר עולה שהנאשם נטה להטיל את האשמה למעשיו על גרושתו, המתלוננת, הרי שהתסקיר חיובי במהותו, וכאמור - לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. משכך, מצאתי שהצדק מחייב שהמאשימה תעמוד בהסדר אליו הגיעה עם הנאשם במסגרת הליך הגישור.
21. בנסיבות המקרה שבפניי, מצאתי למקם את הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם ולאמץ את המלצת שירות המבחן.
22. אני גוזרת אפוא על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 160 שעות של"צ. הנאשם יחל בריצוי בתוך 30 ימים מיום קבלת התכנית ולא לפני חלוף 45 ימים מהיום. השירות רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בהחלטה שיפוטית. הנאשם מוזהר בזה כי אי ריצוי השל"צ במלואו, יגרור הפקעתו והטלת עונש חלופי תחתיו.
- ב. מאסר למשך 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם עבירת אלימות, לרבות איומים.
- ג. פיצוי בסך ₪ 1,500 למתלוננת, עדת תביעה 1. הפיצוי ישולם בתוך 60 ימים מהיום.
- ככל שקיים פקדון בתיק - יקוזז הפיצוי מן הפקדון.
- על הנאשם לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט) או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".
 - מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *****.
 - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- מזכירות תשלח ההחלטה לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.
- ניתן היום, י"ז סיוון תשפ"ד, 23 יוני 2024, בהעדר הצדדים.